

Szanowni Państwo,

w środę 22 września obchodzimy kolejny Dzień Bez Samochodu. Urzędy miast z pewnością zaplanowały już i realizują działania edukacyjne w związku z tym dniem i całym Europejskim Tygodniem Zrównoważonego Transportu (16-22 września). Są one cennym narzędziem, pomagającym w zmianie transportowych nawyków mieszkańców.

W naszej opinii jest jednak niezwykle istotne, aby Dzień Bez Samochodu nie był wyłącznie jednodniową akcją edukacyjną.

Komunikacja publiczna za darmo, festyny, dni otwarte, warsztaty czy czasowe zamknięcia wybranych fragmentów ulic dla ruchu samochodowego – to wszystko ma jeden cel. Przekonanie mieszkańców, że miejska mobilność może być inna, zdrowsza i mniej szkodliwa dla środowiska i klimatu oraz że warto zmieniać nawyki, by to osiągnąć. Przekazanie im, że emisje zanieczyszczeń ze źródeł transportowych, szczególnie dwutlenek azotu, wpływają negatywnie na zdrowie – na układy oddechowy, krążenia, nerwowy, a z drugiej strony, co mogą zrobić, by ograniczyć ryzyko. Ale to tylko jedna strona równania. By podjąć wysiłek wprowadzenia zmian w swojej codziennej mobilności, **mieszkańcy muszą też być przekonani, że władze miasta im w tych zmianach pomogą.** Zapewnią takie warunki, w których wybór środka transportu generującego mniej emisji lub bezemisyjnego będzie dla mieszkańców korzystniejszy, wygodny i bezpieczny.

Dlatego apelujemy o powiązanie Dnia Bez Samochodu z publicznym ogłoszeniem podjęcia przez władze miasta decyzji o działaniach służących temu celowi. Takie publiczne zobowiązania mogą być bardzo różne, zależne od bieżącej sytuacji w danym mieście, możliwości i potrzeb. **Może to być na przykład ogłoszenie decyzji o:**

- rozpoczęciu prac nad planem zrównoważonej mobilności miejskiej (Sustainable Urban Mobility Plan), jeśli miasto jeszcze go nie ma, w tym dialogu z mieszkańcami na temat planu;
- rozpoczęciu lub wzmocnieniu monitoringu emisji zanieczyszczeń ze źródeł transportowych oraz rozwijaniu narzędzi służących upowszechnianiu wyników takiego monitoringu wśród mieszkańców;
- przeprowadzeniu audytu bezpieczeństwa ruchu pieszego i rowerowego na terenie miasta, w szczególności w okolicach szkół;
- przygotowaniu planu i zapewnieniu finansowania dla inwestycji w infrastrukturę poprawiających bezpieczeństwo i wygodę ruchu pieszego i rowerowego na terenie miasta (w tym przypadku także warto zacząć od okolic szkół, np. od oddzielania ścieżek rowerowych od jezdni zielenią czy budowy zadaszonych i monitorowanych parkingów rowerowych przy szkołach i na osiedlach);
- rozpoczęciu publicznych konsultacji w sprawie ograniczania ruchu samochodowego w centrum miasta, możliwości wprowadzenia zmian w organizacji ruchu drogowego, utworzenia

Strefy Czystego Transportu, strefy ograniczonego ruchu, Tempo 30 czy wyłącznie pieszo-rowerowej;

- rozbudowie systemu komunikacji zbiorowej i poprawie jakości usług transportu publicznego, w tym np. ich integracji czy wykorzystania narzędzi Mobility-as-a-Service (łączyjących różne usługi w zakresie mobilności);

- rozpoczęciu pilotażowych projektów takich jak szkolne ulice, czy rower cargo dla mieszkańców, itp.

W Polsce są miasta, w których wiele z wymienionych powyżej działań jest już realizowanych. Ich władze mogą dzielić się swoimi doświadczeniami, tak by dobre praktyki były powielane w innych miejscowościach. Dzień Bez Samochodu jest okazją do edukacji i mobilizacji nie tylko mieszkańców, ale także lokalnych urzędników i polityków. Okazją nie tylko do jednostronnych działań informacyjnych, ale i do dialogu, nie tylko do pokazywania sukcesów, ale i do rozpoczęcia szczerzej rozmowy z mieszkańcami o wyzwaniach. Przedstawionym tego dnia deklaracjom powinno towarzyszyć zobowiązanie do zaprezentowania efektów zapowiedzianych działań po roku, podczas kolejnego Dnia Bez Samochodu.

Wzywamy władarzy polskich miast do podjęcia wyzwania i pokazania mieszkańcom, że nie tylko oferują im edukację i zachęcają do działań indywidualnych, ale też sami się uczą i podejmują działania, które przyspieszą rozwój zdrowej, bezpiecznej i wygodnej zrównoważonej mobilności w ich mieście, a tym samym przyczynią się do ochrony środowiska, klimatu i zdrowia nas wszystkich.

Z poważaniem,

Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki, Instytut na rzecz Ekorozwoju, Polskie Towarzystwo Programów Zdrowotnych, Fundacja Promocji Pojazdów Elektrycznych, Stowarzyszenie Społeczny Rzecznik Pieszych w Bydgoszczy, Warszawski Alarm Smogowy, Porozumienie Rowerowe, Pieszy Lublin, HEAL Polska

Stowarzyszenie
Społeczny Rzecznik Pieszych
w Bydgoszczy

